

קרוב השם

הרחבת הדעת והתעלות רוחנית

• עפ"י תורת הצדיקים •

שיעורי בית המדרש 'קרוב השם'
שנמסרו מפי המשפיע הרה"ח ר' דוד גבירצמן שליט"א

בדיבור אחד

תוכן העניינים

\\ לשים את הלב במקום הנכון

אחד הניסים התמידיים שמלווים אותנו
הוא שאיננו שמים לב.

כן, ממש כך!

המון פרטים ואירועים שמתרחשים
בתחום הקליטה החושית שלנו אינם
מובאים לידיעתנו, וכך אנו מסוגלים
בסייעתא דשמיא להמשיך את קיומנו
השפוי על ידי אדמות. אפשר רק לדמיין
לאיזה בלבול הדעת היינו נקלעים
אילו שמנו לב לכל צליל דיבור ריח או
מאורע שמתרחש סביבנו - צונאמי...

אבל לנס הזה יש צד נוסף - אסון.

כמה חבל על כל הדברים שכדאי היה
שנשים ליבנו עליהם והם נשמטים שוב
ושוב מתשומת ליבנו. אילו שמנו לב
להזדמנות שנקרתה ממש על דרכנו.
אילו השגחנו בכאבו של הזולת שעה
שהיינו שקועים בעצמנו. אילו הרגשנו
בשינוי שהתחולל כשעוד ניתן היה
לעצור את הסחף. אילו ואילו.

לשים לב או לא לשים לב זו בחירה
גורלית עד מאוד, הבעיה שעל פי רוב

<<<

1 בדיבור אחד

- שיחה קצרה מענייני דיומא

איפה שמת את הלב?!

3 נוכח פני השם

- צעדים ראשונים בעולמה המופלא של ההתבודדות

איפה הנקודה

5 תזכורות

- הארות ורעיונות בתמצית מעשית

נקודה השייכת לליבו

7 מעשיות משנים קדמוניות

- ספורים משנים חיים

מצב רוח, באמת משנה?

כיסופים

כשוט לחיות עם השם

יו"ל ע"י 'כיסופים'
חבוק הנביא 5 רמת בית שמש ג' 1
עורך:
הרב ישראל מאיר גלינסקי

לכל עניני הגליון-

הערות והארות, נקודות הפצה וכד'
ניתן ליצור קשר

בפל: 054-853-7200

או במייל: k6646201@gmail.com

ההרשמה לקבלת הגליון במייל בכתובת
k6646201@gmail.com

קו כיסופים

שיעורי בית המדרש

וקבלת עדכונים שוטפים

02-664-6201

זמני השיעורים הקבועים

של המשפיע הרה"ח ר' דוד גבירצמן שליט"א:

ימי רביעי

ללכת עם תורה - תורה לג (בשעה 20:30)

שיחות ה"ר"ן - שיחה עה (בשעה 21:30)

משפ' מרגלית

רחוב הר' יצחק שמידמן 22 הר השלום בני ברק

ליל שישי

הכנה לשבת קודש

הסודות והרמזים שמאחורי המעשיות

בעזרת נשים שע"י בית הכנסת 'איתן הנחל'

רח' חבוק הנביא 5 רמת בית שמש ג' 1

בשעה 21:30

שינויים בזמני ומיקום השיעורים

מתעדכנים בקו כיסופים 02-664-6201

● בדיבור אחד / המשך

\\ יתרון] האור

<<<

אל הפה ומוציא ממנו והרשימה
עוד ארוכה. כדי להיות יהודי
מוכרחים לבחור את תשומת הלב.

לשים לב זה כמו להכניס אורח
הביתה, ויש דברים שלעולם לא
היינו מוכנים לארח בבית שלנו,
מדוע אנחנו מסכימים לארח אותם
בלב שלנו? את המקום הפנוי בלב
כדאי שנשמור לכל הדברים הטוב
והחשובים שלא הצלחנו עד כה
לשים לב אליהם.

בימי הספירה אנחנו מתאמנים
בשימת לב. אנחנו בוחרים להבחין,
ובאותה מידה מחליטים גם ממה
להעלים עין. זו פעולה מתקנת
לפגם מיתת תלמידי רבי עקיבא
שנפטרו כולם באותו הפרק מפני
שלא נהגו כבוד זה בזה. הם לא
שמו לב. כמה חשוב לשים לב,
אבל לשים אותם במקום הנכון. ■

את הבחירה מקבל מישהו אחר,
לא המישהו שאנחנו מכירים
כעצמנו, והוא עושה זאת בדרך
כלל במחשכים, כשאנחנו עסוקים
בדברים אחרים ופחות חשובים.

אנו בעיצומה של תקופת ספירת
העומר. ספירה היא פעולה של
שימת לב, ירידה לפרטים, ובמשך
שבעה שבועות אנחנו מדווחים מדי
יום על מספרו המדויק, סופרים
את הימים והשבועות ומתייחסים
גם למשמעות והמהות של כל יום.

ספירת העומר מכשירה אותנו
לקבלת תורה. יהודי חי כל ימיו
מתוך שימת לב, הוא צריך לזכור
אם הוא בשרי או חלבי, חייב
לזכור את התאריך ולחשב שעת
זריחה ושקיעה וזמן קריאת שמע
ותפילה וכניסת שבת וצאתה, והוא
מוכרח לשים לב למה שהוא מכניס

ההפצה בחסות:

פלאש
שליחיות

מחירים לך את הדרך

053.712.5663

sussman100@gmail.com

נוכח פני השם

נקודה השייכת ללבו [א]

[התבודדות - פרק יג]

לכל אחד יש הרבה מה לדבר, אבל בשמגיעים להתבודדות הלב נחסם, ואין חשק לדבר • הסיבה לכך היא שבירת הכלים... • כשנבין את סוד השבירה ואת סוד התיקון, נבין מה באמת קורה לנו ואיך מתרפאים מזה.

אין מה לדבר?!

אחת השאלות המרכזיות, שפוגשות כמעט כל מי שמנסה להתבודד היא: על מה אני ידבר עם ה'? האמת, כל אחד יודע, שלא חסר על מה לדבר, ולכל אחד יש בראש או בלב המון נושאים חשובים שהיה רוצה לדבר עליהם. גם מי שהוא שקט ושתקן מטבעו, יש לו הרבה נושאים שבוערים וחשובים לו. אלא למרבה הפלא, ברגע שמגיעים לשדה, או שנכנסים לחדר או לרכב כדי לדבר עם ה', יש פתאום תחושה של וואקום, כאילו אין לי מה לדבר, וגם אם אתחיל לדבר על הנושאים הבערים לי, כל נושא יסתכם במילה וחצי.

לא חסר על מה לדבר. אפשר לקחת כל אינדקס מצוי, ולעבור על הרשימה אחד אחד. החל מציצית, דרך שבת וקדושה ועד פרנסה ושלווה בית. על כל אחד מהם יש מה לדבר, הבעיה היא ש'לא בא לי לדבר'. זה לא שאין מה לדבר ועל מה לדבר, אלא שאין לי חשק לדבר.

כולנו מכירים את זה. הרבה פעמים אתה פוגש חבר או קבוצת אנשים, ואין לך חשק לדבר אתו/אתם, אז אתה זורק כמה מילים טכניות וזהו. לרוב האנשים אין חבר אמתי, אלא רק עמיתים לעבודה או לקהילה. וגם מי שזכה ויש לו חבר אמתי שהוא מנהל אתו שיחות נפש עמוקות,

בסדרה זו אנו עוסקים בסייעתא דשמיא בנושא ההתבודדות. בה אנו לומדים על מהות ההתבודדות, מדוע היא נצרכת וכמה היא קריטית. מה הם הקשיים שעומדים בפנינו בכדי לבצע אותה, ומה עושים כדי להתגבר עליהם. וגם עצות פרקטיות ומעשיות איך עושים את זה למעשה ממש.

בפרקי המבוא עמדנו על כך שהתבודדות היא צורך בסיסי מחד, ושווה לכל נפש מאידך. בפרקים שלאחר מכן עסקנו בשאלה מה מפריע לנו לעשות התבודדות, והרחבנו בכמה וכמה קשיים והמענה עבור כל אחד מהם. כמו כן הרחבנו ב'תנאי' ההתבודדות ובראשם כח הדיבור. וכן הרחבנו בעניין 'משפט' וכח המליצה במסגרת ההתבודדות, וגם בעניין כח המליצה.

בפרקים אלו אנו עוסקים בחלק הפרקטי ממש, בהם נלמד על כמה וכמה מיני פרקטיקה ודרכים מעשיות מה לעשות ואיך להתנהג ולדבר בזמן ההתבודדות. בפרק הקודם בנושא 'טענות ואמת לאות', שאפשר וראוי להשתמש אתם במסגרת ההתבודדות. ובפרק הנוכחי נעסוק בעניין 'נקודה השייכת ללבו'. הנושא הזה אינו קשור בדווקא להתבודדות, אלא באופן כללי ליהדות ועבודת ה', אבל יש לו משמעות רחבה לעניין ההתבודדות.

קורה לפעמים שעבר איזה שלב בחיים וכבר אין לכם דיבור אחד עם השני. אתם נפגשם, ולכל אחד יש ברקע המון נושאים, שפעם היו ביניכם אבל כעת כבר לא.

ברוחניות זה קיים גם כן, ובכפלי כפליים. אנו יודעים היטב את כל הנושאים וכל התיקיות וכל הקבצים שצריך לסדר. כל אחד יודע בדיוק מה קורה אתו ואיפה הוא נמצא. כל מיני מחשבות שצריכות תיקון, ברכות שעפות מהפה בקצב ארטילרי בלי בדל מחשבה, ועוד כל מיני דברים, אצל אחד זה ביטול תורה אצל השני בין אדם לחברו, וכן הלאה. אבל כשמגיעים לדבר עם ה', אין חשק לפתוח את זה. זה נמצא ברקע אבל לא בא לי לפתוח את זה.

עולם שבור

מה הפתרון לכך? איך מצליחים להגיע עם חשק, ולפתוח את כל הנושאים? כאן נכנס הנושא של 'נקודה השייכת ללבו'. כאמור, זה נושא רחב שנוגע באופן כללי לעבודת ה'. והוא גם מתבסס על נקודות עמוקות בקבלה ובפנימיות. הנושא מתבאר בהרחבה בליקוטי מוהר"ן סימן ל"ד, במאמר נפלא ועמוק ומקיף, וכמובן לא נלמד אותו במסגרת זו, אלא רק על קצה המזלג, במה שנצרך עבור נושא ההתבודדות. אך אין מנוס מלהקדים כמה מילים כדי להבין את המציאות הרוחנית של העולם ושל הנפש, וזה ישמש לנו כהקדמה להבין מה זו נקודה השייכת ללבו.

העולם שבו אנו חיים, הוא עולם שבור. אין בעולם הזה שום דבר שלם, ומה ששלם לא פה. אין אדם שלם פה בעולם. יש אמנם אנשים שמדביקים להם תווית של מושלמים, אבל אין באמת דבר כזה. מי שכאן, יש לו עבודה של

תיקון, לתקן את עצמו או את אחרים. כל שכן אנשים כערכנו, שיש לנו הרבה מה לתקן.

יום אחד העולם יהיה מתוקן, אבל בינתיים הוא עדיין לא, אלא בתהליך של בירור ותיקון. לא את הכל אפשר לתקן כאן ועכשיו, ישנם דברים שכן והרבה דברים שעוד לא. מכאן נובע ההתנהלות של 'לדחות דברים'. כי אכן לא את הכל אפשר לעשות כעת, ויש דברים שאין ברירה אלא להמתין בסבלנות לשלב שבו הם יוכלו להיות מתוקנים. זה יכול להיות דברים ברמה העולמית או הציבורית, ויכול להיות דברים ברמה האישית.

ישנה דחיה שנובעת מכך שאין לי כח להתעסק עם זה, וזה לא טוב. אבל ישנה דחיה שנובעת מהכרה בריאה לפיה אינני אלוקים וגם לא משיח, ולכן אני לא יכול לפתור הכל. בשביל זה אני מאמין בה' ומקושר לצדיקים, ובינתיים עושה את שלי ומחכה שה' ישלים בעדי. מי שמקושר לצדיק שעוסק בתיקון העולם, יודע שהוא נמצא בכיוון הנכון. ולמרות שכעת הוא עדיין אינו מתוקן, אבל הוא כבר בתהליך של תיקון.

שבירת הכלים

העולם הוא שבור, מחמת שהיה אירוע רוחני שנקרא בשם שבירת הכלים. בעת בריאת העולם, וכל יום מחדש, ה' יתברך המשיך אור אלוקי לתוך כלים רוחניים. הכלים, לא עמדו בכמות האור ולכן הם נשברו ונפלו. בתחילה הכלים היו בעולם האצילות, שהוא עולם שלם ומתוקן, אך ברגע שנשברו הם נפלו לשלשת העולמות: בריאה, יצירה ועשיה, שנקראים 'עולמות הפירוד'. ולא רק שהם 'נפלו' לשם,

תיקון הנפש ותיקון העולם

תיקון

יש הרבה מה לדבר, כמו על דברים שדורשים תיקון, אבל אין מילים, או שלא בא לדבר. כל שכן כלפי הקב"ה, יש הרבה על מה לדבר, על כל מיני נושאים לא סגורים, שדורשים תיקון. אבל אין דיבור אמתי לפתוח בו. העולם הזה, לא שלם, יש הרבה מה לתקן. אבל דוחים ודוחים ועם כל זאת, יש תקווה שימצא פתרון. עשה את שלך וה' ישלים בעדך. עשה צעד קטן לכוון התיקון ותרגיש שינוי עצום בחיך. עצות פשוטות יכולות לעשות שינוי גדול לטובה.

אור של חסד

יש מציאות חורבן ויש מציאות גאולה. אור של חסד, אור של אהבה, יכול לרפא מציאות החורבן. קרבה אל נפשי גאלה. קרב אל הנפש שלך את הגאולה, את התיקון. לכל מצב מקולקל, יש נקודת תיקון, 'נקודה השייכת לליבו'. תאמין, שכל מה שתוקן, תוקן עד שבירה הבאה.

חרפה שברה ליבי

אדם רודף את עצמו יותר מהגיהנום הקשה ביותר. חרפות וביזיונות שוברים לבו של אדם. קלי' רובצות על הלב: מתח, כעסים, קנאה, והלב אטום. ומחפשים לברוח מהמצב. אבל זה לא הפתרון.

נקודה טובה

יש נקודה שייכת לרגע הזה בלבד, ששייכת לליבך, והיא התיקון ללב. "חרפה שברה ליבי", הינו חרפות וביזיונות שוברים לבו של אדם והתיקון הוא, על ידי שמקשר את לבו לנקודה השייכת ללבו בעת הזאת, ועל-ידי-זה נתבטל החרפה השורה על לבו, (ליקוטי מוהר"ן ח"א, לד.).

כאשר אדם כאוב, אם ימצא בו נקודה אחת טובה, ממנה יתחיל המזור. זו נקודה אחת שלך, של תיקון. למרות שאיננו תיקון מלא, ממנה יתחיל התיקון. בכל עת וזמן ובכל מקום שהוא, באיזה מדריגה ובאיזה ענין שהוא, תמיד יש איזה בחינת נקודה טובה שיכול לדבק את עצמו לנקודה החיה השייך ללבו בעת הזאת דווקא; ואם יסתכל ויחפש היטב, בוודאי תאיר בו הנקודה השייכת ללבו בעת הזאת, ועל ידי זה יתקן הכל"ו" (ליקוטי הלכות, מלמדים ד, 1). אל תברח מחרפות השורות על לבך. מהכאב דבר אל ה' ואל תחפש פתרונות, מפני שפתרונות יגלו לך דרכי מילוט מהכאב. תן לה' להאיר לך בתוך הכאב, נקודה טובה השייכת ללבך בעת הזאת, והיא תאיר לך את האפלה.

זיהוי הנקודה

קשה לזהות אותה, אבל די שיוודע שיש נקודה כזו, אפילו שאיננו יודע אותה - יש תרופה.

זיהוי המחלה

אדם איננו יודע כלל, מהי מחלתו. עצם המחשבות הזרות בתפילה, אלו שפחדות שתתקן אותן, מלמדות אותך, כאן המחלה. מהמחלה, דבר אל ה'.

על זאת יתפלל חסיד לעת מצא

'על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא'. לעת מצוא דווקא, שיוזה תמיד למצוא הנקודה טובה השייכת ללבו, כפי העת והזמן כנ"ל. כי בוודאי א"א לאדם לידע כ"ז בפרטיות, רק צריך להאמין תמיד, שבכל מקום שהוא, בכל עת וזמן ובאיזה מדריגה שהוא בעליה או בירידה. אפי' אם הירידה היא ח"ו כמו שהיא ר"ל. צריך לידע ולהאמין תמיד, שבוודאי יש עתה בחינת נקודה טובה השייכת ללבו בעת ההיא דווקא, וצריך לקשר עצמו לנקודה הזאת דווקא וע"י זה יתקן מכל מקום שהוא (שם).

המשך בפרק הבא

אלא הם 'יצרו' אותם. ובקיצור: הייתה מציאות רוחנית שלמה, שנקראת עולם האצילות, הייתה שבירה, וכתוצאה מכך נבראו ונוצרו ונעשו שלשה עולמות שבנויים משבירת כלים.

הבעיה היא שהשברים לא נשארו לבד. כשיש גוף מת, מגיעים כל מיני קליפות שרוצים לינוק מהשיריים. כל עוד הכלים היו בהיכל המלך, בעולם האצילות, לא הייתה בהם שום אחיזה של הקליפות, אבל ברגע שהם יצאו משם, נדבקו בהם קליפות. התוצאה היא, שמכל מדה אלוקית, נוצרה מקבילה של מדה מקולקלת ושבורה.

שבעת המידות הקדושות: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד ומלכות. כוללות את כל סוגי ההנהגות שיש בעולם ובנפש האדם. הבעש"ט אומר ששבעת המדות הם 'שבע מחלפות ראשו', כלומר כל סוג של מחשבה והנהגה, מקורה באחת משבעת המידות. כל דבר שקורה או מורגש, הוא או אהבה או פחדים או התפעלויות או נצחונות או

מהידיעה שיש תרופה. בבית מרקחת כלשהו יש כדור שמסדר את המצב, אם רק תיקח אותו, הכל יהיה בסדר. יהודי נגיש רבו וסיפר לו שדפקו אותו בשידוכים. שידכו לו אשה, וכעת מתברר לו שהיא לוקחת כדורים. ענה לו: מה הבעיה? אם היא לוקחת זה טוב... הבעיה היא כשהיא לא לוקחת.

יש כדורים שרק מתחזקים אותך, אבל יש כדור שגם מתקן אותך. הכדור הזה הוא כדר רוחני ששמו 'נקודה השייך ללבו'. הנקודה הזו היא נקודה של אור החדש, והיא כמו קפסולה שמכיל את תיקון העולם. הכלל הוא, שבכל מקום חרוב ושביר, יש נקודה של תיקון, ואם מפעילים אותה היא מתקנת את המצב. יש קלקול קיבה רוחני? אתה מכניס את הכדור, וכעבור כמה דקות זה נרגע. הלב סוער? המוח מבולבל? אין בעיה, קח את הכדור, תן לזה רבע שעה, והכל נרגע... פלא פלאים.

על הנקודה הזאת נאמר 'על כל פשעים תכסה אהבה', כי כשאור האהבה שהוא אור החדש מתגלה, הכל נהיה מתוקן. זה לא אומר שבאותו רגע תעזוב את העולם, כי כעבור זמן מה, המסך הזה המתוקן יעלה למעלה, ותחתיו תקבל מסך חדש של שבירה, שגם אותו צריך לתקן. זו הסיבה לכך שגם כשמגיעים לנקודה של גאולה ורוגע, פתאום זה כאילו נעלם ושוב ישנה התמודדות. נראה כאילו הכל היה אשליה, אבל לא, זה היה אמיתי, אלא שהתחלף מסך. זה כלל יסודי בקבלה שאין הסתלקות המוחין, כל מה שתוקן תוקן, ואם יש חורבן חדש, זה אומר שהחליפו לך את העדשה.

חן או התקשרות או הנהגה ומלכות. לטוב או למוטב.

בצורה המתוקנת של המדות, מדובר באהבת ה', יראת ה', התפעלות מהטוב, לנצח את הרע, להימשך אחר חן של אמת, התקשרות ועונג לקדושה, והכנעה ואמונה. אבל כשהמידות נפלו ונשברו, נוצר מצב שבו אפשר בטעות לאהוב דברים שהם גועל נפש ומוזיקים, לפחד ממשטרה / מאנשים / משטויות. להתפעל מבית מפואר או מכוננית, רצון לנצח משהו, משיכה אחר חן של שקר, התקשרות פסולה, והשתררות לא נכונה.

נקודת התיקון

כל פעולה, מחשבה, הרגשה או הנהגה - שייכת בהכרח לאחת משבעת המדות הללו, לחיוב או לשלילה. וכיוון שעולם העשייה רובו רע, בדרך כלל זה לשלילה. אלו הם המדות השבורות, ומשום כך אנו חיים במציאות שבורה, הן ברמת הנפש והן ברמת העולם. יש לזה תקווה, והיא נקראת אור החדש. כי אור החדש נשאר באצילות, ואם נצליח לחבר אתו אל המציאות השבורה, הוא יתקן אותה. עד כאן בלשון קצת עמוקה וקבלית, וכעת ננסה להבין אותה לפי ערכנו.

אכן, אנו נמצאים במצב שבור ולא מתוקן, אבל יש נקודה שהיא שלמה, וכל מה שצריך לעשות הוא לקרב את הנפש אל אותה נקודת תיקון, ובוזו מתקנים ומרפאים אותה. תפקידו של יהודי הוא 'קרבנה אל נפשי גאלה', להביא את הנפש הפרטית שלו לגאולתה. וזה מתחיל קודם כל

מעשיות משנים קדמוניות

החולי והרפואה

מעשה יג שיעור נח

בסדר המעשה אנו אווזים ביום השישי משבעת ימי המשתה של הזוג הקדוש, שהוא היום האחרון בסדר המעשה, כי את המעשה של היום השביעי רבינו לא סיפר.

נזכיר בקיצור: בכל יום הופיע אחד משבעת הקבצנים הקדושים, שנראה כלפי חוץ כבעל מום; הראשון נראה כעיוור, השני כחרש, השלישי ככבד פה, הרביעי עם צוואר עקום, החמישי עם גיבנת, והשישי ללא ידיים. למעשה מתברר שלא רק שהם אינם בעלי מומים, אלא אדרבה, יש להם שלימות מיוחדת דווקא באותו אבר/חוש בו הם נראים כבעלי מום.

כל אחד מהם בתורו, נותן במתנה לזוג את הכח המיוחד שיש לו. כעת ביום השישי, מופיע הקבצן ש'המום' שלו מתבטא בכך שאין לו ידיים. הוא מדגיש, כקודמיו, שאף שלכאורה אין לו ידיים, באמת יש לו כח גדול מאד בידיו, אלא שבעולם הזה הוא אינו משתמש בידיו, כי הוא צריך אותם למשהו חשוב יותר. בהמשך המעשה מתברר שהוא צריך אותם כדי לרפאות את הבת מלכה.

קיצור המעשה

לאחר שעסקנו בכל פרט כשלעצמו, ננסה בפרק זה לחבר את המעשה כולו לתמונה אחת מסודרת. לשם כך נזכיר שוב בקצרה ממש:

המעשה עוסק בבת מלכה שנפלה חלשות וצריכה רפואה, ובכדי לרפאות אותה צריך ידיים, כי כח הרפואה נמצא בידיים. הבעטלר 'ללא הידים' פוגש קבוצת חכמים, שישבו והתפארו כל אחד בכח המיוחד שיש לו בידיו. והוא הולך ומוכיח להם, שלמרות הכח הגדול שאכן יש בידיו של כל אחד מהם, הם עדיין אינם יכולים לרפאות את הבת מלכה.

בכדי לרפאות את הבת מלכה, צריך ארבעה סוגי כוחות: הראשון - היכולת להחזיר חץ גם לאחר שכבר נורה. השני - כח הצדקה, שבאמצעותה אפשר להגיע ל'מקומו' של החולה, ולא רק להדריך אותו מרחוק. השלישי - כח החכמה שבאמצעותה אפשר לזהות את הדופק, ולאבחן נכון את המחלה. והרביעי - כח הנגינה, שזאת היא הרפואה בעצמה. לכל אחד מארבעת החכמים היה את אחד מהכוחות הללו.

העניין הוא, שבכל אחד מהם ישנם עשרה: עשרה מיני חיצים, שכל אחד מהם הוא חולי אחר; עשרה מיני צדקה, שכל אחד מאפשר לעבור חומה נוספת בכדי להגיע למקומו של החולה; עשרה מיני חכמה, שכל אחד מהם מאפשר זיהוי של דופק נוסף; ועשרה מיני נגינה, שהם כמה סוגי רפואה. לכל אחד מהחכמים היה רק אחד מהם. וכשהבעטלר נשאל על ידם: ומה אתה יכול? השיב להם: כל מה שאתם לא יכולים. כי יש לו את כל ארבעת הכוחות, ובכל

אחד מהם את כל עשרת חלקיו. ולכן, הוא 'ללא הידים' היחיד שיכול לרפאות את הבת מלכה.

כל החלקים הללו אכן מופיעים בסיפורה של הבת מלכה. היא ברחה לתוך מבצר שמורכב מעשרה חומות של מים. היא עברה את כל החומות, נכנסה פנימה, ושם היא אמנם ניצלה מהמלך האכזר שרדף אחריה, אבל הוא הצליח לירות עליה לתוך המבצר עשרה חיצים משוחים בעשרה מיני סמים רעילים. בכדי לרפאות אותה, צריך להצליח: א. לעבור את כל החומות של מים. ב. לאבחן דרך הדופק שלה את סוג החולי. ג. להוציא ממנה את החיצים. ד. ולרפאות אותה באמצעות כח הנגינה.

בת המלכה היא השכינה הקדושה, וגם הנשמה של כל יהודי. ואף אחד אינו יכול לרפאות אותה רפואה אמיתית. ישנם כל מיני עצות שיכולות להוסיף, לשפר, לייעל, ולהציל קצת, אבל לא לרפא רפואה מוחלטת. הבעטלר מגיע בשלווה כזאת, וכשהוא נשאל מה אתה יכול, הוא עונה תשובה מטלטלת: כל מה שאתם לא יכולים, אני יכול. כי אכן, העולם אינו הפקר, והקב"ה לא ברא אותו לחינם אלא בשביל איזושהי תכלית. ואם כן, לא ייתכן שישנם מחלות ואין פתרון. הצדיקים הגדולים מסרו נפשם כדי למצוא את הפתרון, ולרפאות את הבת מלכה.

ארבעת היסודות - החולי והרפואה

ארבעת הכוחות הללו מקבילים לארבעת העולמות, וגם לארבעת היסודות. החיצים הם יסוד העפר, והמבצר עם חומותיו הם יסוד המים. הדופק הוא יסוד האש, כי הדופק עובר בתוך מחזור הדם שהוא כח האש שבאדם, והניגון הוא

יסוד הרוח, ובכוחו להפוך את הרוח ה'סתמית' לניגון מופלא.

הרוח היא דבר פרוץ, ואצל חולה זה אכן מופיע בצורה לא מאוזנת, ואזי היא 'רוח סערה'. יש דרוש מופלא בזוהר הקדוש שמתאר את מצבו של החולה, וממשיל אותו לסיפור של יונה הנביא עם האניה. הוא מבאר שהחולי הוא רוח סערה שמטלטלת את האניה שהיא הגוף, עד ש'האניה חישבה להישבר'. הרפואה היא לעשות לרוח משקל, ולהביא את האיזון הנכון שמתחזק ומקיים את הגוף.

'אכן רוח היא באנוש', אומר איוב. הרוח היא כל מציאות האדם. החולי הוא כאשר יסוד אחד מארבעת היסודות מתגבר על חברו, ובפרט כאשר הרוח אינה מצליחה להמתיק את החום של האש והדם שמתגבר על הגוף. הרוח אמורה להיכנס לתוך מחזור הדם, ולאזן אותו. והדרך לבדוק זאת הוא באמצעות הדופק, שמספר עד כמה מהלך הרוח בתוך הדם תקין. כשהדופק תקין, פירושו של דבר שאכן הרוח מתהלכת בצורה מאוזנת בתוך הדם.

הדופק הוא הניגון של הגוף. כאשר הוא דופק כראוי, הגוף מנגן ניגון של בריאות, וכאשר חלילה הדופק אינו תקין, הניגון מתקלקל. הזוהר הקדוש מכנה את הפריטה על נימי הכינור בשם 'בטישה'. כי זה בדיוק מה שהמנגן עושה, הוא 'דופק' על מיתרי הכינור, בצורה מדויקת ומאוזנת, ובכך הוא יוצר את הניגון המופלא. וכך בדיוק עושה גם הדופק. ובסיכומי של דבר, בכדי לרפאות את הבת מלכה - צריך לעבור את חומות המים, להוציא את החיצים, לאבחן בכח החכמה את הדופק, ולאזן את הרוח שתהפוך לניגון.

מעשיות משנים קדמוניות

הפנימיות שהיא נשמת התורה, ובאותה מדה, לא כל אחד מצליח להגיע ללבן של ישראל, שהיא הנשמה היהודית שמוטלת היכן שמוטלת.

השכינה נמצאת בתוך החומות, וגם הנשמה שלנו נמצאת שם, ולא כל אחד יכול לגשת אליה ולהבין את הסיפור שלה. רק מי שיכול לעבור את כל אותם החומות, ולהבין מה ה' יתברך רוצה בתוך התורה, הוא יכול. אצל הצדיקים, כל התורה היה דבר אחד: הקב"ה ונשמות ישראל והגאולה. בכדי לעבור את החומות צריך את כח הצדקה, וכח הצדקה שמופיע כאן במעשה הוא סוג כזה של צדקה ש'אצל מי שאני לוקח אני נותן'.

יש הרבה דרגות של צדקה. יש מי שקשה לו לתת בכלל, ויש מי שמסוגל לתת רק כשיש לו שקלים בודדים... אם יש לו מטבע של חמש, זה כבר סיפור. יש מי שנותן יותר, אבל מטבע של עשר או שטר של מאה, כבר קשה לו לפרוט... כאן מדובר בצדקה מסוג אחר לגמרי, שהנתינה שבה איננה המטבע אלא הרבה מעבר לכך, עד כדי כך שגם כשהוא נוטל הוא נותן. רבינו אמר על עצמו 'ממי שאני לוקח אני נותן'.

המושג הזה מופיע בדברי הגמרא לגבי אדם חשוב, שכשהוא מסכים לקבל ממישהו הרי זה כאילו הוא נותן לו, עד כדי כך שהוא יכול לקדש אשה בכך שהוא מסכים לקבל ממנה. אבל כאן מדובר בעומק נוסף. אותו אחד שמעיד על עצמו שבמקום שהוא לוקח הוא נותן, זה מישהו שאין לו אפשרות לקחת, כי אין לו יישות. יש לו רק מסירות תמידית, שהוא מוכן לקחת את הסיפור של כל יהודי, ולטפל בו. לא כל אחד מוכן לקחת את זה...

כח הצדקה

מבצר המים רומז על התורה, כנאמר 'הוי כל צמא לכו למים'. מצד אחד התורה היא כמו מבצר מופלא, ומצד שני היא אינסופית, ואפשר לטבוע בה כמו במים. התורה היא אלוקות, והאלוקות שאדם נמלט אליו הוא אור אין סוף. וכפי שמרחיב על כך הזוהר הקדוש, שבזמן הגלות יש סכנה גדולה ללומדי תורה שעלולים לטבוע בה. האתגר הגדול של הצדיקים, שעוסקים ברפואת השכינה ונשמות ישראל, הוא לבנות את התורה בצורה של בניינים נפלאים המאפשרים מצד אחד 'להיכנס' אל התורה, ומצד שני לא 'לטבוע' בתורה.

בבריאת העולם נאמר 'ורוח אלוקים מרחפת על פני המים'. זהו מצב לא מתוקן של 'תוהו ובוהו'. המצב המתוקן הוא כאשר הרוח חודרת 'לתוך' המים ולא רק 'על פניהם', ויוצרת בתוכם חומות ובניינים, שמאפשרים להיכנס בלי לטבוע. כל דבר שיש בו חיות, יש בו רוח שמעמידה אותו. כשהרוח חודרת לתוך המים, פירושו של דבר שאדם יכול ללמוד תורה והתורה חודרת לתוכו. התורה מצד עצמה היא כמו מים שאין להם סוף, אבל הרוח מאפשרת להם להיכנס לתוכו ולהתעצב לפי מה שייך אליו.

החומות של מים הם העולמות, וכדי להגיע למקומה של השכינה ושל נשמה יהודית, צריך להיות בדרגה גבוהה, שבה יכולים לעלות מעולם לעולם ולהיכנס חדר לפנים מחדר. לא כל אחד יכול להגיע למקום הזה. יש מי שזוכה לעבור מחיצה אחת, יש מי שזוכה לעבור שני מחיצות, וכן הלאה, כמבואר בזוהר הקדוש. המחיצות הללו אינם מחיצות של הסתרה אלא של גילוי. לא כל אחד מצליח להגיע בתורה אל

כח החכמה

הצדקה זה החלק הראשון, שמאפשר להיכנס פנימה דרך החומות של מים, אל מקומה של השכינה ושל הנשמה היהודית. החלק השני הוא לאבחן את הדופק, וזאת באמצעות כח החכמה. היכולת לאבחן את מצבה של נשמה יהודית, הוא לא פשוט. יש הרבה אנשים כשרים וטובים ואפילו צדיקים, אבל להצליח לדבר אל כל לב של כל יהודי, זה סיפור אחר.

בשביל זה לא מספיק לדעת באופן כללי את 'משפחת הדלקות' שממנה אנו סובלים, כי בכל אחד מהם יש עשר, וכל אחד מאתנו מתמודד עם נקודה אחרת. אנו פותחים את ספרי הרפואות, ומוציאים הרבה אבחונים והרבה תרופות, אבל לא מצליחים למצוא את הנקודה האישית שלי, ואת חוסר ההתאמה הכי אישית שאני מתמודד אתה. נכון, הכל כתוב בספרים, אבל משהו לא 'מתקלק' לי. אני יכול להסכים ש'לעם ישראל' יש את הבעיה שכתוב בספר, אבל לי יש את הבעיה האישית שלי, ואם מישהו לא מצליח להגיע למקום שלי, הוא אינו יכול לרפאות אותי באמת.

יש בכך לימוד זכות על עם ישראל. קל להשרות אווירה שיש פתרון ואתה הוא זה שאשם בכך שאתה לא זו. קל לומר: אני הבאתי לך פתרון, חבל שאתה לא מבין, וזהו. אבל לא, האמת היא שאם יהודי לא משתנה, זה לא משום שהוא מתעצל, אלא משום שלא הביאו לו את הפתרון המדויק, שמתאים למה שבאמת עובר עליו, עליו באופן אישי. אם הוא לא זו, כנראה שלא הבאת לו רפואה, לא הגעת בכלל למקום שלו ואינך יודע מה עובר עליו.

ואם נוריד את זה לרמת המיקרו, הכוונה היא גם לאדם בתוך עצמו. ועל כל אחד לשאול את עצמו: איפה אני מרמה את עצמי, מורח ומטיח ולא מוכן לגעת בנקודה. מי שאינו מתבודד בכלל, בוודאי מרמה את עצמו. אבל גם מי שכן מתבודד, כדאי לבדוק איפה המקום שבו אני מוכן לתת מקום לחוסר אמת ולסלחנות עצמית. קשה לפעמים לפתוח דברים באמת, בפרט אם הם מדממים ומדולקים, ומסתפק בכך שהוא 'מתבודד' ושייך למועדון המנצח. זה נכון, ומי שיש לו קביעות בוודאי יזכה לבסוף, אלא כדאי לבדוק היטב איפה אני מטיח, כי שם, בדיוק שם, נמצא הסיפור האמתי.

הדרישה היא בין מצד הרופא ובין מצד המתרפא. מצד המתרפא נדרשת כנות אמתית. אינך צריך למצוא בעצמך את התרופה, ולא לעבוד קשה כדי להתרפא, אבל לא לטיח. הטיח והוויתור העצמי גובע מכך שאדם לא מאמין לעצמו. הוא אינו מאמין שהוא ראוי ליותר, ולכן הוא חושש לבדוק עד הסוף. הוא מנסה 'להקל' מהצדיקים שמנסים לעזור לו... וזה חבל, כי באמת יש רפואה, ומגיע לנו רפואה, רק צריך לרצות להתרפא ובאמת.

כח הניגון

החלק הראשון, הוא להצליח לעבור את החומות, דרך כח הצדקה. החלק השני, הוא להצליח לזהות את הדופק, דרך כח החכמה. החלק השלישי הוא להוציא את החיצים המורעלים, והחלק הרביעי הוא לנגן את ניגון הרפואה. רבינו מדבר רבות על הניגון, בכמה וכמה מאמרים, ובמיוחד במאמר האחרון שאמר קודם הסתלקותו (ליקוטי מוהר"ן ח"ב סימן ח'). כי אכן, הנגינה היא הרפואה של הצדיקים.

מעשיות משנים קדמוניות

הוא זה שממתין לחשקים בעבודת ה'. הוא קם בבוקר, ודבר ראשון דוגם את מצב הרוח שלו. הוא מגלה שאין לו חשק, ולכן לא עושה כלום. ואם כבר קורה פעם שיש חשק, הוא מתיישב בכובד ראש לחשוב מה עושים עם החשק... הרי זה אירוע נדיר, כמו ברכת החמה. אז מה אעשה עם זה? אלמד משנה ברורה? לא, מה פתאום, טור שולחן ערוך. בעצם, למה לא זוהר וקבלה. ובעצם, אולי עדיף בכלל להתבודד. ואז כבר נגמר החשק...

וכאן מגיע הצדיק הרופא, ומלמד שכל זה רוח סערה ושיגעון. קודם כל הוא שוחט את הכבש ואומר: מי אמר בכלל שצריך חשק. אל תקדש את החשק ואל תקדש את ה'אי חשק'. אל תהיה מריר מחוסר חשק, ואל תהיה מעופף מעודף חשק. יש אמת, יש מציאות, יש הקב"ה. קמת בבוקר, תעשה את מה שאתה יכול לעשות. משהו קטן, אבל עם וודאות. תעשה קצת, אבל תהיה מזוהה עם זה לחלוטין. אין לך מוחין? תעשה קצת חסדים, לאו דווקא לשכנים אלא לילד שלך. תאמר כמה מזמורי תהלים, ותדבר כמה מילים עם ה'. תתפלל שחרית בפשיטות, אבל עם נאמנות מוחלטת.

כך לוקחים את הרוח ועושים לה משקל. מכניסים אותה לפעולה. זו תנועה פשוטה שצריך לחיות אותה, ואז מתחילים להתרפא. כל התאוות והשגעונות מגיעים מתוך רצון קדוש, אבל לא מאוזן. ואז, אנחנו מרגישים דפוק. בא הצדיק ואומר: אתה אינך דפוק, אלא רק הדופק שלא מאוזן. בוא נאזן אותו, ואז יהיה ממנו ניגון נפלא ומתוק. ■

הניגון מורכב מעליה וירידה, וזה מבטא את החיבור בין תנועת הצדיק שיורדת מלמעלה למטה, לבין האדם המקושר אליו שזו תנועה מלמטה למעלה. החיבור בין הרופא ובין החולה המתרפא. התנועה היא כח הרוח, ולכן הרוח מבטאת חיים, כי חיים הם תנועה. בצורה המתוקנת שלה, זה 'ויפח באפיו נשמת חיים', שזאת היא רוח שמקשרת בין הבורא לבין הנברא, והצדיקים יש להם את הכח 'ללכת נגד רוחו של כל אחד ואחד'.

בצורה המקולקלת, הרוח היא הדבר היא גורא שיש. הרוח היא החיים, אבל הרוח היא גם הטלטלה והגלות, והתנועה שמעיפה לך את הדף... ולא רק בגשמיות אלא גם ברוחניות. אדם זוכה לפעמים שנפתח לו קצת הלב, אבל מיד הוא פוגש רוח סערה, ורוצה לבלוע את כל העולם ולהיות הצדיק הכי גדול.

נראה לכאורה שיהודי שאינו צדיק, הוא משום שהוא רחוק מאור ומטוב, אבל האמת היא להיפך. האנשים הרחוקים ביותר, יש בהם ריבוי מטורף של אור. והא ראייה, תשאל אותו: מדוע אינך יהודי כשר, הוא לא ישיב שאינו רוצה, אלא להיפך: "שמע, אני מאד רוצה, אבל זה פרויקט חיים. זה לסגור את העסק, ולהיכנס לכולל. ואני אדם שהולך ברצינות עד הסוף, לא עושה חצי עבודה" ... מה בעצם הוא אומר? הוא מאד רוצה את הקב"ה, אבל חי בריבוי אור ופנטזיות, ולא מוכן לקבל שיהדות זה משהו קטן ופשוט.

רוח סערה - ורוח משקל

זוהי רוח סערה, וזה חולי הנפש. חולה נפש

<<< המשך מעמוד 6

חרפה שברה לבי

על המצב השבור נאמר 'חרפה שברה לבי', כי כל דבר קשה שעובר על הנפש היא חרפה ובזיון. אדם, בעקבות המאורעות, מרגיש מבוזה; מעצמו, מה', מאנשים סביבו. וזה המצב 'המוכר' שבו הלב מסובב בכל מיני קליפות וגילולים, מחשבות, כעסים, טינות וכו'. מי שאינו מרגיש כך, כבר יכול לעשות קבלת קהל... וגם הוא, אם יתבונן קצת, יראה שיש בתוך הלב כל מיני קנאה או חמדה, וכל מיני בלגנים ועומס. ההרגשה של הכבדות, היא החרפה ששוברת הלב.

וזה הסיבה שהלב אטום, ואין חשק לדבר בהתבודדות. כי אין לו כח להתעסק עם המקום השבור, ואולי גם חושב שאין סיכוי, ולכן התת מודע סוגר את המעבר לשם. תחת זאת, הוא אומר לו, קח איזה עיתון, דבר עם חבר, או תמצא משהו לעשות, העיקר שלא תהיה במקום הזה. כי הלב אינו רוצה לסבול את ההרגשה של החרפות.

התיקון לזה הוא: "הנקודה השייכת ללב בעת הזאת". יש נקודה ששייכת לרגע הזה, לא רגע קודם ולא אחר כך, לא אתמול ולא מחר. ברגע הזה בדיוק, ישנה נקודה שהיא תיקון לעולם שבו אתה חי. כל שצריך הוא לזהות את הנקודה הזאת. וזה כמו משחק, בכל יום ובכל סיטואציה - לחפש אחר הנקודה הזאת ולעלות עליה... כל יום וכל שעה ישנה נקודה חדשה, וגם אם אתמול ניצחת את המשחק ומצאת את הנקודה, היום צריך לחפש מחדש.

בכל נקודת זמן, ישנה נקודת תיקון. וישנם כמה סוגי מעגלים של זמן; יממה, יום, לילה, שעה,

וכיוצא בזה. כל יחידת זמן שכזו שייכת לאיזו מדרגה שצריך לתקן אותה, ולכן ישנה נקודת תיקון מסוימת ששייכת אליה, ואז להמשיך לנקודה הבאה. זה נראה כאילו זה חוזר על עצמו, אבל זה רק בחוויה ולא באמת. כי כל נקודה של תיקון לעולם אינה חוזרת, אלא רק עולה ומתקדמת, וכעת אתה פוגש נקודה אחרת לגמרי.

מהי הנקודה?

הנקודה השייכת ללב, זה הרצון להיות טוב. כשנפתח משהו אמתי בלב, זו היא נקודת התיקון. הרגע שבו אתה מרגיש בבית, זה הרגע שבו נפתח לך נקודת התיקון. אדם יכול לפעמים לשבת בין קבוצה שמדברים על כל מיני דברים, וזה לא מדבר אליו, ואז פתאום מישור אמר איזו מילה שתפסה אותו, ובאותו רגע הוא מרגיש בבית. אדם יכול לשבת ולהרגיש עצוב, ושום דבר לא מדבר אליו, ואז מישור מציע לו כוס קפה, ופתאום הוא נדלק.

אלו הם דוגמאות קטנטנות, שמשקפות את הרעיון. כשמשורר נוגע לך בלב, פתאום אתה מתעורר. כי ברגע הזה התחברת לנקודת התיקון. אתה יושב בבית כנסת ולא מתחבר, ואז מישור עובר לידך ואומר איזו מילה טובה, פתאום הכסא נהיה נוח, ואתה מתרחב ומתרווח. ברוחניות זה בדיוק כך, הנשמה אינה מרגישה בבית, כי זה עולם שבור וחרב. אבל פתאום היא פוגשת נקודה שמדברת אליה, ואז היא קמה לתחיה ומרגישה בבית.

עד כאן עסקנו ביסודות העניין. בפרק הבא בעז"ה נרחיב בחלק המעשי שלו, בפרט בנוגע להתבודדות. ■